

MEDIA LITERACY COMPETENCES
FOR YOUTH WORKERS

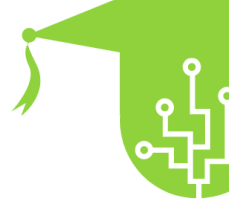
**SOTSIAALHARIDUS: Hea käitumine
sotsiaalmeedias
SOTSIAALHARIDUSE MOODUL**

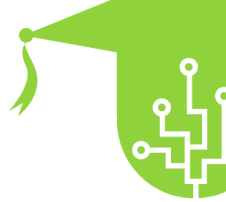

Pealkiri:	SOTSIAALMEEDIA KÄITUMINE
Märksõnad:	Meediakirjaoskus – kriitiline mõtlemine
Valmistas:	İncirliova Gençlik Kültür Sanat ve Gelişim Derneği
Keel:	Eesti
Eesmärgid:	<ul style="list-style-type: none"> • Parandada noorsootöötajate teadmisi sotsiaalmeedia õige kasutamise olulisusest. • Esitage oma seisukoht negatiivse käitumise hävitava mõju kohta Internetis. • Pakkuda korrektset suhtlust sotsiaalmeedias. • Suurendada teadlikkust inimõiguste poliitikast sotsiaalmeedias
Õpitulemused:	
Sisu register:	<p>1. ÜKSUS: Miks on sotsiaalmeedia käitumine oluline?</p> <p>1.2 Erinevus näost näkku suhtlemise ja sotsiaalmeedia võrgustike vahel.</p> <p>1.3 Kogukonna loomine ja veebikultuur</p> <p>1.4 Digitaalne kodakondsus</p> <p>2. ÜKSUS: negatiivne käitumine sotsiaalmeedias</p> <p>2.1 Enim kasutatud negatiivsed võrgutoimingud</p> <p>2.2 Diskrimineeriva sisu jagamine.</p> <p>2.3 Võltsuudiste avaldamine</p> <p>2.4 Kuritarvitamine</p> <p>2.5 Postitage foto kellestki ilma loata</p> <p>3. ÜKSUS: negatiivse võrgukäitumise tagajärjed</p> <p>3.1 Negatiivse veebikäitumise mõju erinevatele ohvriühmadele</p> <p>3.2 Negatiivne veebikäitumine, mis põhjustab traumasid igas vanuses inimeste seas</p> <p>3.3 Valeinformatsiooni ja desinformatsiooni levitamine</p> <p>4. ÜKSUS: viisid hea suhtluse tagamiseks sotsiaalmeedias</p> <p>4.1 Austage teiste privaatsust</p> <p>4.2 Olge postitustega ettevaatlik</p> <p>4.3. Suhelge empaatia ja austusega</p> <p>4.4 Veebikäitumisest teatamine</p> <p>4.5 Laste vanuserühma õppematerjalide väljapanek</p> <p>4.6 Näidake õiget tegevust avaliku teenuse teadaandina sotsiaalmeedias</p>

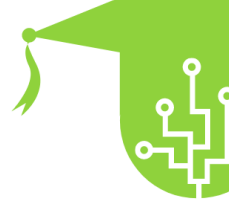

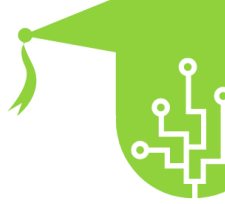
	<p>4.7 Harida ja tõsta laste ja noorukite teadlikkust sotsiaalmeediast nende koolides</p> <p>5. ÜKSUS: inimõiguste poliitika sotsiaalmeedias</p> <p>5.1 Inimõiguste poliitikast sotsiaalmeedias</p> <p>5.2 Sotsiaalmeedia inimõiguste poliitika põhielemendid</p> <p>5.2.1 Sõnavabadus</p> <p>5.2.2 Privaatsus ja andmekaitse</p> <p>5.2.3 Võitlus vihakõne ja ahistamise vastu</p> <p>5.2.4 Sisu modereerimine</p> <p>5.2.5 Juurdepääsuõigus ja digitaalne lõhe</p> <p>5.2.6 Inimõiguste mõjuuringud</p> <p>5.2.7 Läbipaistvus ja vastutus</p>
<p>Sisu arendus:</p>	<p>1. ÜKSUS: Miks on sotsiaalmeedia käitumine oluline?</p> <p>1.1 Sotsiaalmeedia mõju inimestele: Sotsiaalmeedia mõjutab inimesi nagu päriselu. Sotsiaalmeedial võib olla inimeste elule märkimisväärne mõju, nagu ka tegelik suhtlemine. Sotsiaalmeedia platvormidest on saanud kaasaegse ühiskonna lahutamatu osa ning miljardid inimesed kasutavad neid teistega ühenduse loomiseks, teabe jagamiseks ja suhtlemiseks. Arvatakse, et sotsiaalmeedia võib mõjutada käitumist, emotsioone ja isegi enesehinnangut. Need võivad mõjutada ka vaimset tervist, kuna mõned uuringud seostavad liigset sotsiaalmeedia kasutamist ärevuse, depressiooni ja muude psühholoogiliste häiretega. Sotsiaalmeedia võib kujundada inimeste hoiakuid ja tõekspidamisi, eriti kui tegemist on poliitiliste, sotsiaalsete ja kultuuriliste küsimustega. Samuti võivad nad avada inimestele erinevaid vaatenurki ja ideid, mis toob kaasa teadlikumad ja mitmekesisemad vaatenurgad.</p> <p>Emotsionaalne mõju: sotsiaalmeedia platvormidest on saanud inimeste igapäevaelu oluline osa ning seal toimuvad suhted ja suhtlus võivad esile kutsuda tugevaid emotsionaalseid reaktsioone. Positiivne suhtlus, nagu julgustavad kommentaarid või meeldimised, võivad suurendada õnnetunnet ja enesehinnangut. Samamoodi nagu inimestega suhtlemine päriselus võib emotsioone mõjutada, võivad halvad kogemused, nagu küberkiusamine või karmid kommentaarid, esile kutsuda emotsioone, nagu kurbus, stress või viha.</p> <p>Identiteeditunne: inimesed saavad arendada ja kuvada oma digitaalset identiteeti sotsiaalmeedias. Et juhtida tähelepanu</p>

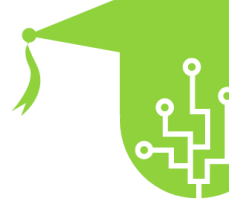
	<p>oma elu teatud aspektidele, nagu saavutused, suhted või hovid, muudavad inimesed sageli oma profiile, postitusi ja fotosid. Sotsiaalmeedia võib seega oluliselt mõjutada seda, kuidas inimene ennast tajub ja väärtustab. Inimesed võivad tunda end ebaadekvaatsena, kadedana või FOMO-na (hirm ilma jääda), kui nad võrdlevad oma elusid teiste väidetavalt täiuslike inimeste eluga sotsiaalmeedias, millel võib olla sarnane mõju kui sotsiaalsetel võrdlustel elus.</p> <p>Sotsiaalne side: Sotsiaalmeedia platvormid pakuvad võimalusi virtuaalseks sotsialiseerumiseks ning inimestel on loomulik vajadus sotsiaalse sideme ja kuuluvustunde järele. Suhtlemine võrgus lähedaste, sõprade ja kogukondadega võib pakkuda ühtsustunnet, tuge ja kinnitust. Suhtlemine sotsiaalmeediaga võib aga põhjustada ka üksinduse või eraldatuse tunnet, eriti kui kasutajad arvavad, et nende võrguühendused on ajutised või kui nad näevad teisi kasutajaid osalemas tegevustes, millest nad ei ole huvitatud. Pole lubatud.</p> <p>1.2 Erinevus näost näkku suhtlemise ja sotsiaalmeedia võrgustike vahel. Ühendused sotsiaalmeedia ja näost näkku suhtlemise kaudu erinevad mitmel olulisel viisil. Näost näkku suhtlemine eeldab alustuseks otsest, isiklikku sidet inimeste vahel. See võimaldab reaajas vahetada verbaalset ja mitteverbaalset teavet, sealhulgas hääletooni, kehakeelt ja näoilmeid, mis võivad näidata emotsioone, kavatsusi ja tähenduse üksikasju. Kuna inimesed saavad üksteise reaktsioonidele kohe reageerida ja reageerida, loob see vahetus sügavama mõistmise ja sideme taseme.</p> <p>Sotsiaalmeedia platvormid seevastu pakuvad keskkonda tehnoloogia vahendatud dialoogiks. Ilma füüsilist kohalolekut nõudmata võimaldavad need inimestel suhelda ja suhelda teistega vahemaade tagant ja erinevatel aegadel. Peamised suhtlusvahendid sotsiaalmeedia platvormidel on kirjutatud tekst, fotod, videod ja emotikonid, mis võivad raskendada tunnete ja kavatsuste tõhusat selgitamist. Tõlgendusvead on tavalisemad mitteverbaalsete vihjete puudumise tõttu, mis on sõnumi üldise konteksti mõistmiseks hädavajalikud.</p> <p>Mitteverbaalsed vihjed: näost näkku suhtlemisel võivad inimesed tajuda mitteverbaalseid näpunäiteid, nagu kehakeel, hääletoon ja näoilmed, mis võivad anda vestlusele täiendava</p>
--	---

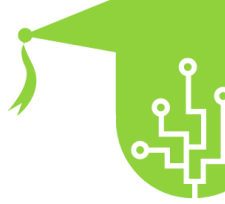
	<p>konteksti ja tähenduse. Seevastu sotsiaalmeedias suhtlemisel puuduvad sageli need mitteverbaalsed vihjed, mis võivad raskendada sõnumi taga oleva tooni või kavatsuse tõlgendamist.</p> <p>Aeg: näost näkku suhtlemine toimub reaalajas, võimaldades kohest tagasisidet ja selgitusi. Sotsiaalmeedia kaudu suhtlemine võib viibida, sõnumite nägemiseks ja neile vastamiseks kulub tunde või isegi päevi.</p> <p>Avalik: näost näkku suhtlemine toimub tavaliselt üks-ühele või väikese inimrühmaga, mis võimaldab isikupärasemat ja intiimsemat suhtlust. Sotsiaalmeedia kaudu suhtlemisel võib olla palju laiem vaatajaskond, muutes selle avalikumaks ja potentsiaalselt vähem intiimseks.</p> <p>Püsivus: näost näkku suhtlemine on sageli põgus, vestlused toimuvad hetkel ja siis hääbuivad. Sotsiaalmeedia suhtlus seevastu on sageli püsivam, sõnumid ja postitused on arhiveeritud ja neile on pikka aega juurdepääsetavad.</p> <p>Enesetutvustus: näost näkku suhtlemisel saavad inimesed end tutvustada oma välimuse, kehakeele ja hääletooni kaudu. Suhtlemine sotsiaalmeedias võimaldab end esitleda tekstide, fotode, videote ja muu meedia kaudu.</p> <p>Häkkimine ja doksimine: volitamata juurdepääsu saamine isiku Interneti-kontodele, privaatselt teabele või privaatselt vestlusele, et neid ahistada, väljapressida või neist teatada.</p> <p>1.3 Kogukonna loomine ja veebikultuur</p> <p>Sotsiaalmeedia platvormid on koduks paljudele sarnaste huvide, identiteedi või eesmärkidega rühmadele. Nende kogukondade käitumine aitab kaasa üldisele kultuurile ja kliimale. Positiivne käitumine, nagu teiste abistamine, olulise teabe jagamine ja kaasamise edendamine, võivad aidata kaasa terve ja elujõulise kogukonna loomisele. Teisest küljest võib mürgine käitumine, trollimine või negatiivsuse levitamine luua vaenuliku keskkonna, tõrjuda inimesi ja pärssida kogukonna kasvu.</p> <p>Julgustage koostööd ja teadmiste jagamist: kogukonna liikmete vahelist koostööd ja teadmiste vahetamist soodustatakse kogukonna tõhusa arendamise ja positiivse veebikultuuri kaudu. Inimesed jagavad tõenäolisemalt oma oskusi, mõtteid ja kogemusi teistega, kui nad tunnevad end</p>
--	--

	<p>toetava rühma osana. See soodustab õppimise, kasvu ja koostöö kultuuri, mis parandab kogukonna suhtluse ja sisu üldist kvaliteeti.</p> <p>Individuaalse identiteedi ja käitumise mõjutamine: sotsiaalmeedia kogukonna veebikultuur võib mõjutada seda, kuidas inimesed end tajuvad ja oma käitumist kujundavad. Üksikisikud saavad oma käitumist ühtlustada ühiste väärtustega, kui nad on osa sarnaste ideaalidega rühmast, mis edendab positiivset isiklikku identiteeti. Lisaks võivad sotsiaalmeedia grupid olla eeskujuks ja eeskujuks suurepärasest käitumisest, inspireerides inimesi oma veebipõhises suhtluses sarnaseid tavasid omaks võtma.</p> <p>Eakaaslaste mõju ja sotsiaalne õppimine: kaaslaste mõjutamise ja sotsiaalse õppimise kaudu mõjutavad kogukonna moodustamine ja veebikultuur käitumist sotsiaalmeedias. Kui inimesed näevad teisi positiivselt käitumas, kopeerivad nad tõenäolisemalt oma käitumist kogukonnas levinud kultuurinormidega. Positiivne käitumine muutub sotsiaalseks normiks sotsiaalse suhtluse ja rühmadünaamika kaudu.</p> <p>1.4 Digitaalne kodakondsus</p> <p>Käitumine sotsiaalmeedias on digitaalse kodakondsuse komponent, mis hõlmab üksikisiku õigusi, kohustusi ja käitumist veebis. Vastutustundlik digikodanik olemine tähendab eetilist tegutsemist, teiste õiguste ja privaatsuse austamist ning veebis oma tegevuse tagajärgede teadvustamist. Üksikisikud saavad panustada tervema ja konstruktiivsema digiühiskonna loomisesse, osaledes sotsiaalmeedias tervislikus tegevuses.</p> <p>Kriitiline mõtlemine ja meediapädevus: digitaalne kodakondsus edendab kriitilist mõtlemist ja meediapädevust, mis on vajalikud sotsiaalmeedia platvormidel saadaoleva suure hulga teabe mõistmiseks. Digikodanikke julgustatakse hindama allikate autentsust ja usaldusväärsust, seadma kahtluse alla eelarvamused ja otsima erinevaid seisukohti. See annab inimestele võimaluse teha teadlikke otsuseid ja osaleda intelligentsetes aruteludes, aidates kaasa teadlikuma ja kriitilisema veebikogukonna loomisele.</p> <p>Digitaalne jalajälg ja veebimaine: digitaalse jalajälje ja võrgus tehtud tegevuse võimalike pikaajaliste tagajärgede mõistmine</p>
--	--

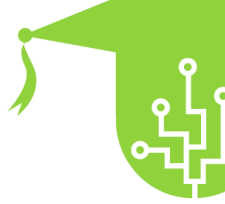

	<p>on digitaalse kodakondsuse jaoks ülioluline. Üksikisikutel soovitatakse olla teadlik oma kohalolekust veebis, kuna nende tegevus sotsiaalmeedias võib mõjutada nende mainet veebis ja sellel võib olla reaalseid tagajärgi. Digikodanikud mõtlevad sellele, kuidas nende postitused, kommentaarid ja suhtlus võivad mõjutada nende isiklikku ja tööelu.</p> <p>Privaatsus ja turvalisus: digitaalne kodakondsus rõhutab võrgus privaatsuse ja turvalisuse tähtsust. Üksikisikuid julgustatakse mõistma privaatsusseadeid, haldama oma isikuandmeid vastutustundlikult ja olema teadlikud võimalikest riskidest, mis on seotud isikuandmete jagamisega sotsiaalmeedias. Digikodanikud seavad esikohale oma privaatsuse ja austavad teiste privaatsust, vältides tegevusi, mis võivad võrgurvalisust ohustada.</p> <p>2. ÜKSUS: negatiivne käitumine sotsiaalmeedias</p> <p>2.1 Enim kasutatud negatiivsed võrgutoimingud</p> <p>-Kiusamine.</p> <p>Kiusamisel võivad olla ohvrile tõsised tagajärjed, sealhulgas ärevus, depressioon, madal enesehinnang ja isegi enesetapp. See võib mõjutada ka sotsiaalseid suhteid, akadeemilist tulemuslikkust ja üldist heaolu. Erinevalt traditsioonilisest kiusamisest võib küberkiusamine toimuda ööpäevaringselt, mistõttu on ohvritel raske põgeneda ja abi otsida.</p> <p>- Ahistamine ja ähvardused: pidev ähvardavate sõnumite, meilide või kommentaaride saatmine inimesele, sealhulgas sageli vihakõne, vandumine või isiklikud rünnakud.</p> <p>- Tõrjutus ja sotsiaalne isolatsioon: isiku tahtlik väljajätmine võrguvõrgustikest, -üritustest või -rühmadest või kuulujuttude levitamine, et muuta ta oma kaaslaste seas ebapopulaarseks.</p> <p>- Halvustamine ja solvamine: solvavate märkuste, mõnituste või solvavate meemide postitamine sotsiaalmeedia platvormidele, inimese välimuse, annete või muude omaduste üle nalja tegemine.</p> <p>- Agressiivne keel.</p> <p>Agressiivne keelekasutus sotsiaalmeedias viitab ähvardavate, alandavate või solvavate sõnade või väljendite kasutamisele,</p>
--	---

	<p>mille eesmärk on teistele inimestele haiget teha või hirmutada. Agressiivne keelekasutus võib esineda mitmel kujul, sealhulgas nimetusi, roppusi, vihakõnet ja küberkiusamist. Agressiivse keelekasutus sotsiaalmeedias võib avaldada mitmeid negatiivseid tagajärgi, nagu näiteks võrgus ahistamise kultuuri püsimine, sallimatuse edendamine ning jagatud arvamuste ja ideede mitmekesisuse piiramine. Agressiivne keel võib põhjustada ka emotsionaalset stressi, ärevust ja isegi depressiooni nendes, kes on sihikule suunatud.</p> <p>Solvamine ja nimetamine: kellegi otsene nimetamine solvavaks nimeks, vastuvõetamatu solvamine või isiklik rünnak tema välimuse, tausta või arvamuste põhjal.</p> <p>Ähvardused ja hirmutamine: otsene või kaudne ähvardus teisele inimesele füüsiliselt või psühholoogiliselt kahjustada, eesmärgiga tekitada temas ärevust või stressi.</p> <p>Kasutage enesekindlat ja vastandlikku keelt: mõtete väljendamist või arutlemist, sageli vastandlike seisukohtade ignoreerimist või halvustamist ilma lugupidava suhtlemiseta nimetatakse agressiivseteks väideteks ja ründavateks avaldusteks.</p> <p>Liigne sõimu ja roppused: karmi keelekasutus ja liigne vandumine, et väljendada viha või pettumust teiste vastu.</p> <p>Pilkamine ja mõnitamine: kellegi mõtete, tunnete või tegude mõnitamine sööbival või mõnitaval viisil, sageli eesmärgiga teda halvustada või alandada.</p> <p>Ohvri häbistamine: kellegi süüdistamine või süüdistamine nende kogemuste või käitumise pärast, osutades sageli sellele, et ta väärrib halbu tulemusi või kriitikat.</p> <p>2.2 Diskrimineeriva sisu jagamine.</p> <p>Diskrimineeriv sisu hõlmab vihakõnet, rassistlike meeme, halvustavaid nalju ja diskrimineerivaid pilte. Diskrimineeriva sisu jagamisel sotsiaalmeedias võivad olla tõsised tagajärjed, sealhulgas stereotüüpide ja sallimatuse säilitamine, lahknevuse ja vaenu õhutamine ning liikmetele vaenuliku ja ohtliku keskkonna loomine. tõrjutud kogukonnad. Sellel võivad olla ka õiguslikud tagajärjed, näiteks</p>
--	--

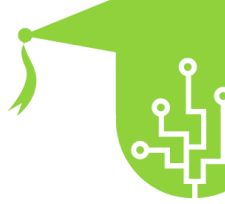

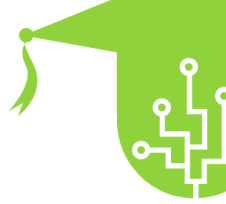
	<p>diskrimineerimisvastaste seaduste ja võrgus ahistamise seaduste rikkumine.</p> <p>Vihakõne: vihakõne on sisu, mis väljendab vaenulikkust, agressiooni või põlgust inimese või rühma suhtes. Rassist, rahvusest, soost, usutunnistusest või muudest tunnustest lähtuv vihakõne on kahjuks sotsiaalmeedias levinud probleem.</p> <p>Stereotüübid ja eelarvamused: negatiivseid eelarvamusi saab levitada sotsiaalmeedias üldistades teatud gruppi kuuluvate inimeste kohta. Need võivad hõlmata stereotüüpe, mis põhinevad rassist, etnilisel päritolul, sool või muudel tunnustel.</p> <p>Trollimine: trollimine on provokatiivne või diskrimineeriv käitumine sotsiaalmeedias, mille eesmärk on solvata, vihastada või tekitada arutelu. Seda tüüpi sisu võib põhjustada emotsionaalset või psühholoogilist kahju.</p> <p>Diskrimineeriv huumor: diskrimineerivat huumorit sisaldavad postitused on levinud ka sotsiaalmeedias. See on sisu, mida naeruvääristatakse, alavääristatakse või solvatakse rassi, etnilise kuuluvuse, soo või muude tunnuste alusel. Seda tüüpi huumor, mis on suunatud inimestele peaaegu kõigilt elualadelt, on nii tõsine, et võib avaldada psühholoogilist mõju inimeste tervisele.</p> <p>Kõne ja väljendid: diskrimineerimist toetavaid või julgustavaid kõnesid ja väljendeid võidakse levitada ka sotsiaalmeedias. Seda sisu saab kasutada diskrimineerivate mõtete levitamiseks või sihtrühmade alandamiseks. Selle tulemusena võivad kannatanud ohvrid kannatada tavaliste psüühikahäirete, näiteks sotsiaalse ärevuse all.</p> <p>2.3 Völtsuudiste avaldamine</p> <p>Völtsuudised võivad esineda mitmel kujul: väljamõeldud lood, fotošopitud pildid, manipuleeritud videod ja eksitavad pealkirjad. Völtsuudiste postitamisel sotsiaalmeediasse võivad olla tõsised tagajärjed, sealhulgas valetabe levitamine, segaduse ja umbusalduse tekitamine ning avaliku arvamusega manipuleerimine. Sellel võivad olla ka sotsiaalsed ja poliitilised tagajärjed, nagu vandenõuteooriate õhutamine, vaenu õhutamine ja vägivalda õhutamine.</p>
--	--

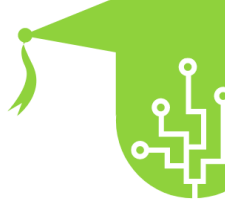
	<p>Internetis levivad kuulujutud ja kuulujutud: Interneti-foorumite, ajaveebi või sotsiaalmeedia postituste kaudu inimese kohta vale või kahjustava teabe levitamine eesmärgiga kahjustada tema mainet või põhjustada psühholoogilisi kannatusi.</p> <p>Valeinformatsioon ja laim: need valesõnumid sisaldavad teavet, mis ei peegelda tõe. Sisu, nagu võltsuudised, laim, manipuleeritud fotod või videod, võidakse levitada eesmärgiga kedagi eksitada või sihtida.</p> <p>Vandenõuteooriad: Vandenõuteooriad on valel teabel põhinevad valesõnumid, mis väidavad, et on olemas varjatud jõud või vaenulikud kavatsused. Seda tüüpi sisu kasutab sageli ära ühiseid muresid või hirne ning võib ühiskonda polariseerida. Need võltsitud sõnumid postitatakse tavaliselt kuulsuste, ärimeeste ja avaliku elu tegelaste vastu.</p> <p>Klõpsupettus: mõningaid võltsõnumeid levitatakse klõpsupettuse eesmärgil. See tava julgustab inimesi klõpsama pealkirjadel, mis nende tähelepanu köidavad, ja seda kasutatakse sageli reklaamitulu või kasutajate ülevaate saamiseks.</p> <p>Toodete või teenuste reklaamimine: mõnel juhul levitatakse konkreetse toote või teenuse reklaamimiseks valesõnumeid. See sisu võib jäljendada tegelikke kasutajakogemusi või eksitada tarbijat liialdatud väidetega.</p> <p>2.4 Kuritarvitamine</p> <p>Kuritarvitamisega sotsiaalmeedias võivad olla tõsised tagajärjed. Need võivad põhjustada ärevust, depressiooni ja muid vaimse tervise probleeme. Ohvrid võivad kogeda abituse, viha ja häbi tunnet, millel võib olla pikaajaline mõju nende vaimsele ja emotsionaalsele heaolule. Sotsiaalmeedias on mitut tüüpi väärkohtlemist, sealhulgas</p> <p>Ahistamine: sotsiaalmeedia ahistamine hõlmab ähvardava, solvava või solvava keele või käitumise kasutamist kellegi suhtes võrgus. See võib olla soovimatu tähelepanu või püsivad sõnumid.</p> <p>Vihakõne: vihakõne on igasugune kõne, mis õhutab või</p>
--	---

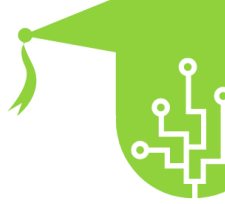
	<p>õhutab vihkamist, diskrimineerimist või vägivalda üksikisikute või rühmade vastu nende rassi, etnilise kuuluvuse, soo, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse või mõne muu tunnuse alusel.</p> <p>Trollimine: trollimine on provotseerivate või sütitavate sõnumite postitamine veebis eesmärgiga kutsuda esile reaktsioon või häirida vestlust või kogukonda.</p> <p>Küberjälitamine: kellegi pidev jälgimine või jälgimine võrgus, sageli mitmel platvormil, mis võib hõlmata ähvardavate või liigsete sõnumite saatmist või soovimatuid edusamme.</p> <p>2.5 Postitage foto kellestki ilma loata</p> <p>Inimese loata foto postitamine on tema privaatsuse rikkumine. See võib põhjustada piinlikkust, piinlikkust ja kontrolli kaotamist oma isikliku kuvandi üle. See võib kahjustada inimese mainet nii isiklikult kui ka tööalaselt. Foto ei pruugi peegeldada nende parimat pilti, samuti võidakse see kontekstist välja võtta või manipuleerida, et esitada fotot negatiivses valguses. Olenevalt asjaoludest võib kellegi loata foto postitamine olla ebaseaduslik. Seda võidakse pidada privaatsuse rikkumiseks ja ohvril võib olla seaduslik alus kaevata foto postitanud isik kahju hüvitamiseks kohtusse.</p> <p>Kui foto on postitatud pahatahtlikult, võib seda pidada küberkiusamise vormiks. Ohver võib olla võrgus ahistamise või väärkohtlemise sihtmärk, mis võib põhjustada emotsionaalset stressi, ärevust ja isegi depressiooni. Inimese loata foto postitamine võib samuti tekitada turvaprobleeme, eriti kui foto paljastab isikuandmeid, nagu inimese aadress, kodu või töökoht.</p> <p>Avalik häbistamine: piinlike või kompromiteerivate fotode, videote või isikuandmete jagamine inimese kohta ilma tema nõusolekuta, eesmärgiga teda alandada või naeruvääristada.</p> <p>Kättemaksupornograafia: vulgaarsete või intiimsete fotode või videote jagamine inimesest ilma tema nõusolekuta, sageli pärast suhte lõppu, et alandada, häbistada või kätte maksta. Salaja tehtud fotod: salaja tehtud fotode jagamine ilma inimese nõusolekuta on samuti inimõiguste rikkumine. Näiteks võib sellise käitumise näide olla fotode volitamata</p>
--	--

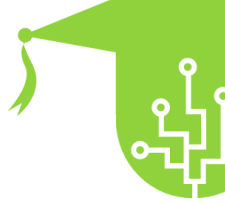
	<p>levitamine, mis rikuvad inimese riietuse privaatsust.</p> <p>Äritegevuse rikkumine: töötajate või klientide fotode jagamine tööil ilma loata on samuti jagamise rikkumine. See võib era- või ärikeskkonnas põhjustada privaatsuse rikkumisi ja turvaprobeeme.</p> <p>Seda tüüpi piltide jagamine võib kahjustada inimese mainet, privaatsust ja emotsionaalset tervist. Sellel võivad olla ka õiguslikud tagajärjed ning ohvrite jaoks on oluline sellistest olukordadest teada anda ja õiguslikke meetmeid võtta. Piltide loata jagamine on privaatsuse rikkumise kuritegu ja privaatsuse sisu levitamine ilma asjaomase isiku nõusolekuta ning on ühiskonnas vastuvõetamatu käitumine.</p> <p>3. ÜKSUS: negatiivse võrgukäitumise tagajärjed</p> <p>3.1 Negatiivse veebikäitumise mõju erinevatele ohvirühmadele</p> <p>Üksikisikud: negatiivne veebikäitumine võib mõjutada inimesi, sealhulgas täiskasvanuid ja lapsi, kes võivad olla küberkiusamise, ahistamise või muul viisil kuritarvitamise sihtmärgid. Need võivad põhjustada emotsionaalset stressi, ärevust, depressiooni ja äärmuslikel juhtudel isegi enesetappu.</p> <p>Ettevõtted ja organisatsioonid: negatiivne veebikäitumine võib mõjutada ka ettevõtteid ja organisatsioone, kui need on võltsarvustuste, ahistamise või muul viisil kuritarvitamise sihtmärgiks. See võib kahjustada mainet ja põhjustada rahalist kahju.</p> <p>Naised: negatiivne käitumine, nagu sooline diskrimineerimine, soopõhine vägivald või ahistamine sotsiaalmeedias, võib naisi mõjutada. Seda tüüpi käitumine võib panna naised tundma end ebaturvaliselt, sihipäraselt või lugupidamatuna. Lisaks igapäevaelus ettetulevale negatiivsele käitumisele on sotsiaalmeedias sagedasemad naiste solvamised, kriitika, sõimu ja kiusamine. Selline olukord kurnab sotsiaalmeedia kasutajaid vaimselt ja hingeliselt ning mõjutab neid negatiivselt.</p> <p>Vähemusrühmad: diskrimineeriv või vaenu õhutav käitumine sotsiaalmeedias, mis põhineb sellistel erinevustel nagu rass, etniline kuuluvus, LGBTQ+ isikud, usulised veendumused või seksuaalne sättumus, võib vähemusrühmi negatiivselt mõjutada. Need rühmad võivad sotsiaalmeedias kogeda alandust, ähvardusi või rünnakuid ning tõrjutuse tunnet.</p>
--	---

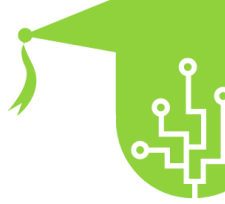
	<p>Vähemussegmendid, kes puutuvad igapäevaelus kokku negatiivsete reaktsioonide ja käitumisega, tunnevad end sotsiaalmeedia mõjul veelgi üksikuna ja abituna. Sellel olukorral on negatiivne mõju nende psühholoogiale ja igapäevaelule.</p> <p>Kuulsused: mainerünnakud või mõravad sotsiaalmeedias ei mõjuta mitte ainult kuulsuste mainet, vaid võivad ka nende elu ohtu seada ning avaldada negatiivset mõju nende vaimsele ja psühholoogilisele tervisele. Sotsiaalmeediasse postitatud valeinfo või solvavad kommentaarid võivad kahjustada inimese karjääri või äri.</p> <p>3.2 Negatiivne veebikäitumine, mis põhjustab traumasid kõigis vanuserühmades</p> <p>Negatiivne veebikäitumine võib eri vanuserühmades inimestele erinevalt mõjutada. Lapsed ja noorukid, kes kogevad võrgus negatiivset käitumist, näiteks küberkiusamist, võivad kannatada ärevuse, depressiooni ja langenud enesehinnangu all. See võib mõjutada ka nende õpitulemusi ja panna nad kooli vältima. Äärmuslikel juhtudel võib see kaasa tuua enesetapumõtteid või tegusid.</p> <p>Lapsed</p> <p>Sotsiaalmeedias kohatud negatiivne käitumine võib panna lapsed tundma end alahinnatuna või ebapiisavana. Sarkastilised või halvustavad kommentaarid sotsiaalmeedias õõnestavad laste enesekindlust ja võivad langetada nende enesehinnangut. Teatud negatiivsed olukorrad võivad põhjustada lastel stressi, ärevust, depressiooni ja muid vaimse tervise probleeme. Ahistamine, ähvardused või rünnakud sotsiaalmeedias võivad häirida laste emotsionaalset tasakaalu ja põhjustada psühholoogilisi traumasid.</p> <p>Lapsed, kes puutuvad kokku agressiooni või kiusamisega sotsiaalmeedias, võivad soovida end oma suhtlusringkondadest isoleerida, teistest lastest eemale hoida või oma sotsiaalset suhtlust piirata. Nende lapsed võivad olla digitaalse kuritarvitamise ohvrid. Halb käitumine, nagu ähvardused, solvanguid või manipuleerimine, võib ohustada ja psühholoogiliselt mõjutada laste veebiturvalisust. Halb käitumine sotsiaalmeedias võib negatiivselt mõjutada laste</p>
--	---

	<p>keskendumisvõimet ja õpitulemusi. Lapsed, kes puutuvad pidevalt kokku võrgurünnakutega, võivad hajuda ja neil võib olla raskusi koolitööle keskendumisega.</p> <p>Teismelised</p> <p>Sarkastilised või halvustavad kommentaarid sotsiaalmeedias võivad vallandada teismeliste emotsionaalseid terviseprobleeme, nagu stress, ärevus, depressioon ja madal enesehinnang. Eriti noored võivad olla tundlikumad negatiivsete kommentaaride suhtes sotsiaalmeedias, mis võib nende meeleolu ja enesehinnangut negatiivselt mõjutada. See võib nõrgendada noorte sotsiaalseid sidemeid ja viia sotsiaalse isolatsioonini.</p> <p>Väärkohtlemine sotsiaalmeedias võib avaldada negatiivset mõju noorte enesekindlusele ja enesehinnangule. Noored, keda pidevalt kritiseeritakse või solvatakse, võivad kaotada enesekindluse. Äärmuslik väärkohtlemine, ahistamine või küberkiusamine võib mõnel teismelisel põhjustada enesetapumõtteid või enesetapukatseid. Sellised olukorrad võivad viia noored psühholoogiliselt raskesse punkti ja sellel võivad olla tõsised tagajärjed. Interneti-rünnakutega kokku puutunud teismelistel võib olla raskusi tunnis keskendumisega ja nende õpitulemused võivad kannatada.</p> <p>Täiskasvanud</p> <p>Täiskasvanud, kes kogevad veebis negatiivset käitumist, võivad kogeda samu mõjusid nagu lapsed ja noorukid. Siiski võivad nad saada ka rahalist kahju, kui nende maine kahjustatakse, mis võib mõjutada nende võimet leida tööd või muid võimalusi.</p> <p>Sotsiaalmeedias kohatud käitumine võib täiskasvanutes tekitada emotsionaalset stressi ja rahutust. Sellised käitumisviisid nagu solvangud, agressioon või alandamine võivad avaldada negatiivset mõju täiskasvanute emotsionaalsele stabiilsusele ja heaolule.</p> <p>Halb käitumine sotsiaalmeedias võib negatiivselt mõjutada täiskasvanute enesehinnangut. Kui sind pidevalt kritiseeritakse või rünnatakse, võib see õõnestada inimese</p>
--	---

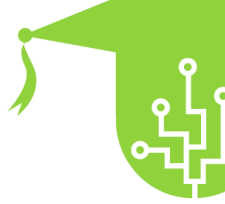

	<p>enesekindlust.</p> <p>Negatiivsed sündmused sotsiaalmeedias võivad negatiivselt mõjutada täiskasvanute suhtlemisoskusi. Täiskasvanud, kes puutuvad kokku negatiivsete reaktsioonide või agressiooniga, võivad vältida suhtlemist või kaotada enesekindluse. See omakorda võib mõjutada sotsiaalseid suhteid. Sotsiaalmeedias negatiivsete olukordadega tegelemine võib võtta täiskasvanute aega ja energiat. Negatiivsele käitumisele reageerimine, aruteludes osalemine või sündmuste jälgimine võib inimese väsitada ja ägeneda.</p> <p>Täiskasvanud, kes kogevad veebis negatiivset käitumist, võivad kogeda stressi ja ärevust, eriti kui negatiivne käitumine toimub töökohal või mõjutab nende mainet. See võib mõjutada ka nende isiklike suhteid ja viia sotsiaalse isolatsioonini. Vanemad täiskasvanud, kes kogevad veebis negatiivset käitumist, võivad olla rahalise kahju suhtes eriti haavatavad, kuna nad võivad olla pettuste või petturiite sihtmärgid. See võib mõjutada ka nende vaimset ja füüsilist tervist, eriti kui nad juba seisavad silmitsi vanusega seotud terviseprobleemidega.</p> <p>3.3 Valeinformatsiooni ja desinformatsiooni levitamine</p> <p>Negatiivsetel võrgutoimingutel, nagu valeteabe ja desinformatsiooni tahtlik levitamine, võivad olla tõsised ühiskondlikud tagajärjed. Vale või eksitav teave võib põhjustada segadust, manipuleerimist ja usalduse kaotust valitsuste, spetsialistide ja meedia vastu. Need võivad mõjutada avalikku arvamust ja otsuste tegemist ning aidata kaasa konkreetsetele tulemustele, nagu vandenõuteooriate levik ja demokraatlike protsesside nõrgenemine.</p> <p>Usalduse ja usaldusväarsuse kahjustamine: kui eksitavat teavet jagatakse aktiivselt võrgus, õõnestab see usaldust veebiallikate ja -platvormide vastu. Kasutajad võivad kohtatava teabe suhtes umbusaldada, mis toob kaasa üldise usalduse puudumise veebisisu vastu. See vähendab usaldust seaduslike allikate vastu ja muudab tõese ja vale teabe eristamise raskemaks.</p> <p>Kahjustab üksikisikuid ja kogukondi: desinformatsioon võib üksikisikuid ja rühmi kahjustada erineval viisil. Valeinformatsioon võib põhjustada rahalist kahju, isiklike</p>
--	---

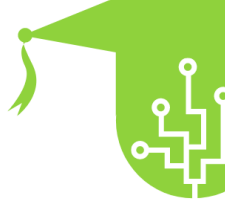

	<p>kannatusi või kasutamata võimalusi, teavitades inimesi riskidest, ravimeetoditest või võimalustest. Samuti aitavad nad kaasa teatud rühmade või isikute häbimärgistamisele valede narratiivide põhjal, mis soodustab diskrimineerimist ja eelarvamusi.</p> <p>Riskid rahvatervisele. Tervisega seotud teemadel levival väärinformatsioonil ja petmisel võib olla rahvatervisele suur mõju. Valed väited ravi, ravi või ennetusstrateegiate kohta võivad inimesi eksitada ja veenda neid vajalikku arstiabi otsimast. See võib kaasa tuua haiguste leviku, haigestumuse ja suremuse suurenemise ning rahvatervise algatuste takistamise.</p> <p>4. ÜKSUS: viisid hea suhtluse tagamiseks sotsiaalmeedias</p> <p>4.1 Austage teiste privaatsust</p> <p>Enne isikuandmete jagamist on oluline hankida luba. Enne isikuandmete (nt fotode või kontaktandmete) jagamist tuleb asjaomaselt isikult luba hankida. See on eriti oluline, kui teave on tundlik või privaatne. Inimesi postitustel või fotodel märgistades arvestage nende privaatsusseadeid ja eelistusi. Mõned inimesed ei pruugi soovida, et neid postitustes märgitaks, samas kui teised võivad soovida, et neid märgitaks ainult teatud kontekstis.</p> <p>Vältige konfidentsiaalse teabe (nt meditsiini- või finantsteabe) jagamist ilma isiku selgesõnalise loata. See teave on sageli tundlik ja seda tuleks jagada ainult vajaduse korral. Kui keegi on avaldanud soovi teatud teavet privaatse hoida, austage tema piire ja ärge jagage seda teavet ilma tema loata. Vältige asukohateabe jagamist, eriti kui see paljastab tundlikku või privaatset teavet inimese liikumise kohta. Seda teavet saab kasutada inimeste asukoha leidmiseks või nende kahjustamiseks.</p> <p>4.2 Olge postitustega ettevaatlik</p> <p>Enne kui postitate midagi veebis, mõelge oma sõnumi võimalikule mõjule aega. Mõelge, kas see võib teistele haiget teha või solvav olla või seda võidakse valesti tõlgendada või kontekstist välja võtta. Vältige sotsiaalmeedias isiklike andmete, nagu aadress või telefoninumber, avaldamist. Seda teavet võivad teised kasutada teie kahjustamiseks või ärakasutamiseks. Olge ettevaatlik, kui jagate sotsiaalmeedias tundlikku teavet, näiteks meditsiinilist või finantsteavet. See</p>
--	---

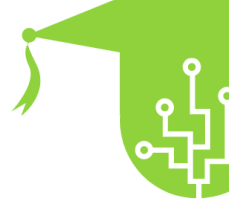

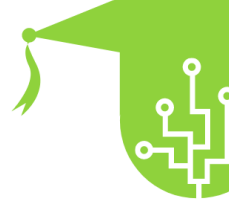
	<p>teave on sageli privaatne ja seda tuleks jagada ainult vajaduse korral. Kasutage privaatsusseadeid, et juhtida, kes teie sotsiaalmeedia postitusi ja teavet näevad. See aitab teil kontrollida oma mainet veebis ja kaitsta oma privaatsust. Vältige küberkiusamist või võrguahistamist, kuna see võib kahjustada teisi inimesi ja teie enda mainet.</p> <p>4.3. Suhelge empaatia ja austusega</p> <p>Kasutage teisi austavat ja arvestavat keelt. Vältige solvava või halvustava keelekasutust ja olge teadlik sellest, kuidas teised teie sõnu tajuvad. Kuulake, mida teised ütlevad, ja proovige mõista nende seisukohta. Vältige teiste katkestamist või kõrvale tõrjumist ning esitage küsimusi, et selgitada võimalikke arusaamatusi. Vältige oletuste tegemist teiste kohta nende sotsiaalmeedia profiilide või postituste põhjal. Selle asemel püüdke neid mõista kui ainulaadsete kogemuste ja vaatenurkadega inimesi. Pakkuge teistele tuge ja julgustust, eriti neid, kes on hädas või elavad läbi rasket aega. See võib aidata luua sotsiaalmeedias kogukonnatunnet ja tuge. Võtke vastutus oma tegude eest sotsiaalmeedias ja vabandage, kui teete vea või tekitate teistele tahtmatult kahju.</p> <p>See võib aidata luua võrgukogukondades usaldust ja austust.</p> <p>4.4 Veebikäitumisest teatamine</p> <p>Interneti-käitumisest teatamine võib aidata kaitsta ennast ja teisi selliste kahjude eest nagu küberkiusamine, võrgus ahistamine või võrgukuritarvitamine. See võib aidata inimestel oma tegude eest vastutada. See võib heidutada muud kahjulikku käitumist ja luua turvalisema võrgukeskkonna. Samuti võib see julgustada positiivset käitumist, näidates, et kahjulikku käitumist ei sallita ning veebikogukonnad hindavad lugupidavat ja kaasavat käitumist. Interneti-käitumise kohta aruandlus võib vajaduse korral võimaldada ametiasutustel, näiteks õiguskaitseorganitel või vaimse tervise spetsialistidel, sekkuda. See võib aidata muuta veebikeskkonda turvalisemaks, tõstes teadlikkust kahjulikust käitumisest ja julgustades positiivset käitumist. Üldiselt on see oluline samm turvalisema ja positiivsema veebikeskkonna loomisel. Kahju ärahoidmiseks ja positiivse käitumise soodustamiseks on oluline olla valvas ja teavitada igast puudutavast käitumisest vastavaid ametiasutusi või platvorme.</p>
--	---

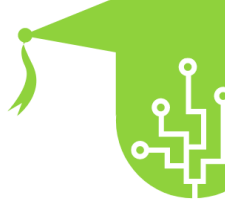
	<p>Negatiivse veebikäitumise kohta tõendite säilitamine aitab juhtunut tõestada, mis võib olla abiks, kui on vaja meetmeid või juriidilist sekkumist. See võib olla abiks veebiplatvormidele või ametiasutustele aru andmisel, kuna see pakub konkreetseid üksikasju ja käitumise näiteid. Need aitavad esile tuua käitumismustreid, mis võivad olla abiks probleemide tuvastamisel ja lahendamisel. Negatiivse veebikäitumise kohta tõendite säilitamine võib aidata teid kaitsta, näidates, et käitumine toimus, ja esitades tõendeid tulevase kahju või õiguslike meetmete korral. Seda saab kasutada haridus- ja ennetuslikel eesmärkidel, tõstes teadlikkust veebis esineva kahjuliku käitumise tüüpidest ja sellest, kuidas sellega toime tulla. See on oluline samm kahjuliku käitumise käsitlemisel ja ennetamisel veebis. Oluline on pidada üksikasjalikku arvestust mis tahes puudutava käitumise kohta ja teavitada sellest asjakohaseid ametiasutusi või platvorme, kui see on asjakohane.</p> <p>4.5 Laste vanuserühma õppematerjalide väljapanek</p> <p>Positiivset võrgukäitumist käsitlevate õppematerjalide postitamine sotsiaalmeedias on suurepärase viisi laste tervisliku võrgusuhtluse edendamiseks. Andes lastele teavet positiivse veebikäitumise kohta, saame aidata neil mõista, kuidas suhelda teistega võrgus turvalisel, lugupidaval ja vastutustundlikul viisil. Siin on mõned näited õppematerjalidest, mida võiks positiivse võrgukäitumise teemal lastele sotsiaalmeediasse postitada:</p> <p>Austava võrgusuhtluse juhised: need juhised võivad sisaldada näpunäiteid, kuidas olla võrgus teiste suhtes lugupidav ja lahke, näiteks vältida solvanguid või halvustavaid kommentaare.</p> <p>Küberkiusamise ennetamise strateegiad: need strateegiad võivad aidata lastel mõista, kuidas küberkiusamist tuvastada ja sellele reageerida, näiteks rääkida usaldusväärse täiskasvanuga või teavitada käitumisest veebiplatvormi.</p> <p>Privaatsus- ja turvanõuanded: need näpunäited võivad sisaldada teavet isikliku teabe kaitsmise kohta võrgus, näiteks mitte kunagi jagage parooli või isikuandmeid võõrastega.</p> <p>Interneti-käitumise positiivsed näited: Interneti-käitumise positiivsete näidete postitamine võib aidata lastel mõista, mis on lugupidav ja positiivne suhtlemine, ning julgustada neid seda käitumist jälgendama.</p> <p>Veebiturvalisuse ressursid: lastele ja vanematele mõeldud</p>
--	---

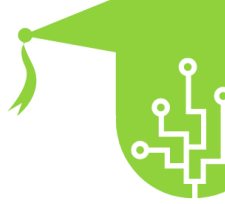
	<p>veebiohutusressursside linkide postitamine võib aidata pakkuda lisateavet ja toetada positiivset veebikäitumist.</p> <p>4.6 Näidake õiget tegevust avaliku teenuse teadaandina sotsiaalmeedias</p> <p>Positiivsete tegude demonstreerimine avalikus reklaamis võib oluliselt mõjutada inimeste ettekujutust ja suhtumist sotsiaalmeediasse. Saame julgustada inimesi kasutama sotsiaalmeediat konstruktiivsemal ja kasulikumal viisil. Positiivne reklaam võib olla võimas vahend, et tasakaalustada meediamaastrikul sageli domineerivaid negatiivseid sõnumeid. Need võivad inspireerida inimesi tegutsema ning avaldada positiivset mõju nende enda elule ja kogukondadele. Tuues positiivseid näiteid inimestest või organisatsioonidest, kes kasutavad sotsiaalmeediat lahkuse, suuremeelsuse või positiivsete muutuste edendamiseks, saame motiveerida teisi sama tegema.</p> <p>Positiivsed reklaamid võivad luua ka kogukonna- ja ühtsustunnet, tuletades inimestele meelde, et nad on osa millestki suuremast ja nende tegevused võivad midagi muuta. Rõhutades sotsiaalmeedia positiivset mõju, saame näidata, et sotsiaalmeedia ei ole ainult negatiivsuse või kahjuliku käitumise levitamise platvorm. Vastupidi, need võivad olla võimas vahend inimeste ühendamiseks, positiivsete muutuste edendamiseks ja maailma muutmiseks.</p> <p>4.7 Harida ja tõsta laste ja noorukite teadlikkust sotsiaalmeediast nende koolides</p> <p>Oluline on kaitsta lapsi halva käitumise eest sotsiaalmeedias. Vanemad ja täiskasvanud peaksid jälgima laste võrgusuhtlust, pakkuma neile turvalist digitaalset keskkonda, harima neid digitaalse kodakondsuse ja veebiohutuse alal ning tõstma teadlikkust sotsiaalmeediast. Digiajastul on sotsiaalmeedia meie igapäevaelu lahutamatu osa. Seoses sotsiaalmeedia platvormide kasvava kasutamisega on oluline koolitada lapsi ja noorukeid sotsiaalmeedia vastutustundliku kasutamise alal. Koolid mängivad selles hariduses üliolulist rolli, kuna lapsed ja noorukid veedavad palju aega koolis ja eakaaslastega.</p> <p>Sotsiaalmeediaharidus võib aidata lastel ja noorukitel mõista oma veebikäitumise võimalikke riske ja tagajärgi. See võib</p>
--	--

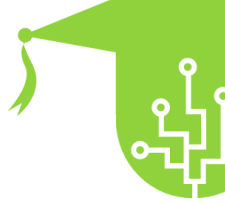
	<p>aidata neil võrgus toimuvat ahistamist, küberkiusamist ja muud negatiivset käitumist ära tunda ja neile reageerida. Lapsed ja teismelised saavad ka õppida, kuidas kaitsta oma isikuandmeid ja vältida võrgukiskjaid. Sotsiaalmeediaharidus võib aidata lastel ja noorukitel omandada sotsiaalmeediaplatformidel tõhusaks navigeerimiseks vajalikke oskusi. Nad saavad õppida, kuidas kasutada privaatsusseadeid, tuvastada võltsuudiseid ja hinnata veebiallikate usaldusväärsust.</p> <p>Neid oskusi õpetades võivad nad saada teadlikumaks ja vastutustundlikumaks sotsiaalmeedia kasutajaks. See võib aidata lastel ja teismelistel kujundada tervislikke veebiharjumusi. Nad saavad õppida tasakaalustama oma veebi- ja võrguväliseid tegevusi, seadma sotsiaalmeedia kasutamisele sobivad ajapiirangud ja tuvastama, millal sotsiaalmeedia kasutamine muutub problemaatiliseks või kahjulikuks.</p> <p>Seetõttu võib sotsiaalmeediaõpetus aidata lastel ja noorukitel mõista sotsiaalmeedia positiivseid külgi. Nad saavad õppida, kuidas sotsiaalmeediat saab kasutada positiivsete muutuste edendamiseks, teiste inimestega ühenduse loomiseks ning ideede ja kogemuste jagamiseks.</p> <p>5. ÜKSUS: inimõiguste poliitika sotsiaalmeedias</p> <p>5.1 Inimõiguste poliitikast sotsiaalmeedias Sotsiaalmeedia inimõiguste poliitika on standardite ja põhimõtete kogum, mis reguleerib inimõiguste kaitset ja edendamist veebiplatvormidel ja sotsiaalmeedia võrgustikes. Inimõiguste, sõnavabaduse, privaatsuse ja diskrimineerimisega seotud küsimused on arenenud, kuna sotsiaalmeedia platvormidest on saanud globaalse suhtluse ja kommunikatsiooni põhiaspektid.</p> <p>Sotsiaalmeedia inimõiguste poliitika järgimine on oluline, et tagada võrgusuhtlus lugupidavalt, õiglane ja kaasav. Sotsiaalmeedia platvormidel on märkimisväärne mõju avaliku arvamuse kujundamisele ja võrgusuhtluse hõlbustamisele ning seetõttu on oluline, et need austaksid inimõiguste põhimõtteid. See on oluline, kuna kaitseb inimväärikust, edendab sotsiaalset õiglust, soodustab mitmekesisust ja kaasatust, hoiab ära diskrimineerimise ja toetab õigusriigi põhimõtteid. See tagab, et veebikogukonnad on turvalised ja kaasavad kõigile inimestele, olenemata</p>
--	---

	<p>rassist, etnilisest päritolust, soost, seksuaalsest sättumusest, usutunnistusest või muudest tunnustest. Inimõiguste põhimõtete propageerimisega sotsiaalmeedias saame luua positiivse veebikeskkonna, mis edendab avatud suhtlemist, sõnavabadust ja vastastikust austust, aidates seeläbi kaasa õiglasema ja õiglasema ühiskonna loomisele. Igal saidil, sotsiaalmeediaplatformil ja kõigil muudel</p> <p>Internetiga seotud väljaannetel on oma inimõiguste poliitika ja kehtivad õigused. Need õigused on kasutaja usaldusväärse seisukohalt olulised. Selle põhieesmärk on olla esimene viiteallikas ohvrite probleemide lahendamisel.</p> <p>Täheldatakse, et enamik inimõiguste rikkumisi sotsiaalmeedia kaudu on suunatud au ja väärikuse vastu. Need rünnakud võivad olla sooritatud eesmärgiga alandada, valeandmete esitamine, asetada inimene naeruväärsesse või raskesse olukorda või luua isikule vaenulik keskkond. Isiku au ja väärikuse õiguste rikkumisena määratleb EIK sellised teod nagu solvamine, alandamine, kokkupuude teiste vaenuga, alandamine, isiku kohta valekuulutuste levitamine, oma ametialase ja ärilise maine kahjustamine ning laimu. Sotsiaalmeedias ohvriks langenud inimene peaks minema otse inimõiguste juurde. Esimene samm on sündmuse kohta täpse ja usaldusväärse teabe olemasolu. Probleemi tuleks püüda mõista, uurides üksikasju, näiteks seda, kus juhtum toimus, keda see mõjutas ja inimõiguste rikkumiste olemust. Inimõigused on siseriikliku ja rahvusvahelise õigusega kaitstud standardite kogum. Vaadates üle vastava õigusliku raamistiku, lepingud ja õigusaktid, tuleks hinnata ürituse vastavust nendele standarditele. Inimõiguste rikkumiste äratundmiseks on oluline teada inimõiguste aluspõhimõtteid.</p> <p>5.2 Sotsiaalmeedia inimõiguste poliitika põhielemendid</p> <p>5.2.1 Sõnavabadus Vastavalt rahvusvahelisele inimõigusseadusele peavad sotsiaalmeedia platvormid austama ja kaitsma sõnavabaduse õigust. Selle õiguse osaks on lubada inimestel väljendada oma arvamusi, mõtteid ja ideid, kui nad ei õhuta vägivalda ega tegele vihakõnega.</p> <p>5.2.2 Privaatsus ja andmekaitse Kasutajate privaatsus tuleb säilitada ja isikuandmeid tuleb hallata turvaliselt. Sotsiaalmeedia saidid peaksid olema oma andmete kogumise protseduuride osas avatud ja võtma meetmeid tagamaks, et kasutajaandmeid ei kuritarvitata ega</p>
--	---

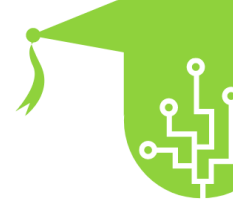

	<p>jagata ilma nende nõusolekuta.</p> <p>5.2.3 Võitlus vihakõne ja ahistamise vastu Sotsiaalmeedia võrgustikel on kohustus võidelda vihakõne, ahistamise ja kuritarvitamise vastu Internetis. Neil peavad olema selged poliitikad sellise käitumise vastu ja nad peavad võtma asjakohaseid meetmeid ahistamise, kiusamise ja diskrimineerimise ennetamiseks ja käsitlemiseks.</p> <p>5.2.4 Sisu modereerimine Sotsiaalmeedia võrkudes on sageli kehtestatud sisu modereerimise eeskirjad, et piirata esitatava sisu tüüpi. Need poliitikad peavad olema selged, läbipaistvad ja neid tuleb järjepidevalt kohaldada. Mõõdukus peab põhinema objektiivsetel kriteeriumidel ning valikuid tuleb teha ilma erapoolikuste ja diskrimineerimiseta.</p> <p>5.2.5 Juurdepääsuõigus ja digitaalne lõhe Sotsiaalmeedia platvormid peaksid püüdma ületada digitaalset lõhet ja tagama, et kõigil inimestel, olenemata nende sotsiaal-majanduslikust tasemest või geograafilisest asukohast, oleks juurdepääs nende teenustele. Tuleks teha jõupingutusi, et muuta sotsiaalmeedia kättesaadavaks ebasoodsas olukorras olevatele kogukondadele ja puuetega inimestele.</p> <p>5.2.6 Inimõiguste mõjuuringud Sotsiaalmeedia ettevõtted peaksid regulaarselt läbi viima inimõiguste mõjuhindanguid, et hinnata nende poliitika ja tavade võimalikke tagajärgi inimõigustele. See hõlmab sõnavabadusele, eraelu puutumatussele ja ebasoodsas olukorras olevatele kogukondadele avalduva mõju uurimist.</p> <p>5.2.7 Läbipaistvus ja vastutus Sotsiaalmeedia platvormid peavad olema oma poliitika, tavade ja otsustusprotsesside osas läbipaistvad. Need peaksid pakkuma kasutajatele selged mehhanismid rikkumistest teatamiseks ja peaksid oma tegude eest vastutama.</p>
<p>Sõnastik :</p>	<p>KRIITILINE MÕTLEMINE: Kriitiline mõtlemine on olemasolevate faktide, tõendite, tähelepanekute ja argumentide analüüs, et kujundada otsus ratsionaalse, skeptilise ja erapooletu analüüsi ja hinnangu rakendamise</p>

	<p>kaudu. Kriitilise mõtlemise praktika hõlmab enesejuhtimise, enesedistsipliini, enesekontrolli ja enesekorrigeerimise harjumusi, nii et kriitiline mõtleja on keegi, kes praktiseerib kriitilise mõtlemise oskusi või kes on oma erialal haritud ja koolitatud.</p> <p>VEEBIKULTUUR: Interneti-kultuur on poolmaetud kultuur, mida arendavad ja säilitavad peamiselt sagedased ja aktiivsed Interneti-kasutajad (digikodanikud), kes suhtlevad üksteisega võrgus võrgukogukondade liikmetena; see tähendab kultuuri, mille mõju vahendavad "arvutiekraanid" ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad, eriti Internet.</p> <p>DIGITAALKODAKOND: Mõistet digikodanik kasutatakse erinevates tähendustes. Raamatus Digital Citizenship: Internet, Society and Participation on digikodanikud "need, kes kasutavad Internetti regulaarselt ja tõhusalt". Selles mõttes on digikodanik inimene, kes kasutab infotehnoloogiat (IT) ühiskonnas, poliitikas ja valitsemises osalemiseks.</p> <p>DIGITAALNE JALAJÄLG: iga kord, kui kasutate Internetti, jätate endast maha teabejälje, mida nimetatakse digitaalseks jalajäljeks. Digitaalset jalajälge arendatakse erineval viisil, näiteks sotsiaalmeediasse postitades, uudiskirjaga liitudes, veebikommentaari jättes või veebis oste sooritades.</p> <p>EMPAATIA: Empaatia on võime emotsionaalselt mõista, mida teised tunnevad, näha asju nende vaatenurgast ja kujutleda end nende asemel. Põhimõtteliselt seisneb see enda asetamises kellegi teise olukorda ja tunnetamises, mida nad tunnevad.</p>
<p>Bibliograafia:</p>	<p>https://brilliantio.com/how-social-media-impact-our-life/</p> <p>https://www.helpguide.org/articles/mental-health/social-media-and-mental-health.htm</p> <p>https://socialmediavictims.org/effects-of-social-media/</p> <p>https://www.makeuseof.com/tag/negative-effects-social-media/</p> <p>https://www.lifehack.org/articles/technology/you-should-aware-these-10-effects-social-media-you.html</p> <p>https://www.kaspersky.com/resource-center/preemptive-safety/cyberbullying-effects</p>

	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4126576/ https://www.news-medical.net/health/The-Impact-of-Cyberbullying-on-Mental-Health.aspx
Ressursid (videod, viitelink)	https://www.youtube.com/watch?v=Czg_9C7gw0o https://www.youtube.com/watch?v=yfZN4_gP5kQ https://www.youtube.com/watch?v=8fQdzVbQlaU

